

מסורת הש"ס

[illegible]

תורה אור השלם

1. קדש לי כל בכור פטר
כל רחם בבני ישראל
באדם ובבהמה לי הוא:
שמות יג ב
2. כל הבכור אשר יולד
בבקרד ובצאנך הוקר
תקדש לי אליהם לא
תעבד בבכר שורך ולא
תזנו בכור צאנך:
דברים טו יט
3. והעבדת כל פטר רחם
לי וכל פטר שני בהמה:
אשר יהיה לך חוקים
אלה:
שמות יג כ

הגהות הב"ח

(א) במשנת הראשון משום
מחשבת פטר רבס והמני
מחשבת קדמית: (ב) ד"ה
ד"ה ילא דוקן כסר שלא
ד"ה דוקן הוי כסור
לדורות ולא לדתמים
התבא אחריי הגולד
הוי דרך הרחם הוי
כסור לדתמים ולא לדורות
כסור ילא ודל אחר קדס
(ג) ד"ה לא כסור וסי'
לדתי כסור לדורות
לדתמים: (ד) ד"ה כסור וסי'
ימן וסי' כסור או שור
לא הוי וסי' לא לדתמים
א"ע"ב דלא לדורות כגון
זכר שלא:

מוסף רש"י

מכלל הצריך לסרט.
ללמוד כלל מן הסרט (מחזור)
הדרן עלך הלוקה עובר
חמור

רבינו גרשום

[illegible]

ה'לוקה עובר פרתו פרק שני בכורות

מתני' וילא דוסן. ביצבור שיאל דרך דופן (ג) ד' הבא אחריי בבור
(זכרים ולא) לרחמים ולא ללידה שכן יאל אחר קודם לו: **שניס** ירשו
בורי. דסק בבור הן דמסקפא ל' טרפון בבור לרבר אחד זי הוי בבור
זי אל הוי בבור: **גמ'** **מכלל בוריי לפרט**. שכלל בור שיהא הפרט

עמו: **מפרט הצריך לכלל**. יס השפרט
הצריך שהיה הכלל עמו: **כילד קדש** לי
י. הן רשע לאו מצינשא לכלל
ההצריך לפרט הוא אלא מצינשא וסיפא:
זכר. **כלל אפי'** נקבות מ"ל ס זכר
אשר יולד בנצחק ובנאק הזכר זהו
כלל ופרט השני נמדה ראשונה של
שש עשרה מדות השפרט נא למעט
אח הכלל ממשמעו ולהעמידו על הפרט
אין בכלל אלא מה שצברט ששרי
דומה לכלל ופרט השני אלא מדה
ראשונה מן הכהנים כלל מן הבקר ומן
האילן פרט אין בכלל אלא מה שצברט:
זכר זכר יכול אפי' יתה נקבה
לפניו דבר רחם דהכי משמע כסור
וכר כסור לזכרים שלא קדמו זכר אחר
היו כסור ואפי' דאית כסור (א) ללירה
לחצמים: **ספר רחם**. זכר כסור עד
ללירה פרט דלא מיקרי כסור עד
דהיו כסור לחצמים משום דלא היה
לדיעין א' מאי משמעותה דכלל. ולא
דלא לכלל ופרט דהשני פרט למעוטי
לכלל ואלא לפרושי משמעותה כגון וזכר
בכירה כסור יכול אפי' נקבה מ"ל אפי'
היינו כלל ופרט גמור דלא אינצריך
לפרושי: היי דמי כסור דהא הנקבה
בכסור לכל מילי היא אלא למעוטי דלא
יחמא אף הנקבות קדושות בכסורה.
ידועותה שחיתת חולין (דף פא:) וכסוה

(עפ"ה) קרי ליה כלל ה'רץ לפרט משום
 דתרי גוויז כחזק הוא בנות פתיח כלי עליו ועוד י"ט כקוי בדבר המספור
 בגוויז פער ויכאז' כו גמר דמחשבו פער מחשבו כקוי דבר שלם ולא דייקני
 י"ט בכלל ופרט גמטו דמחשבו פער מחיקת אבנים והגיר והזריקני:)
 ודמחשבו כבור לכל מילי בעיניו והיטו פרט ה'רץ לכלל דבור
 ויפטר רחם שהוא פרט לריבין לנכסור שאילוי לא נאמר כבור הייני אומר
 ויפטר רחם שאילו כבור יקדש. ורזו פטרות שכתבוהו אינן כבור כללות
 (א) וי' וי' יתן א"ש אל רשיו חמור (א' שור) א' ש' עמם (כ) א' לריבין
 וי' לנכסור כהמה אלא שאל להיות מוסיף על הפרט. כלל ה'רץ לפרט שאין
 וי' לנכסור יכיל לבסין (א) מהו אומר עד שזכור לפרטו כבור גוויז כבור
 יכיל אפי' יתה נקבה לפניו דכבור שהוא כלל לא ידענא כבור למאי
 אקמרי א' לנכסור ע"פ: דלא לרחמיס בגון האי א' לרחמיס ואלו לנכסור
 לנכסור וזכר שיהא (א) פטר רחם אחר יואל דוסן א' ינימי עד הייני כבור
 בגוויז ותרלות: ירישא לא נכסר (א) מלמודא כבור. מיתעמק קי
 ירישא דקמני יכיל אפי' יתה נקבה לפניו מ"ל פטר רחם מדלא נכסר
 לא תלמודא מ"ל פטר דמחשבו כבור לכל מילי אלאה לא משמחמ יתה
 דכבור לכל מילי משמחמ וזהכי לא נכסר (א) לא מיתעמק האי מנייה
 לריבין דלא יכיל וזכר לפניו כבור קרינא (א) דכבור לנכסור אלא תלמודא
 גכבור דקרא כבור לדבר אחד הוא (א) הוי משמע: (א) יכיל אפי' יא אחר
 יואל דוסן. וי' אלא יכיל דרך רחם: וי' משמע נכסר (א) מלמודא כבור. אלאה
 גכבור דכתב דכבור לכל מילי משמחמ דכבור לדבר אחד בגון האי דהוי
 גכבור לרחמיס (א) (וולריס) אלא דלא הוי כבור ולוללות לא הוי כבור:
 ולוללות כבור לדבר אחד לא הוי כבור. כלמריס (א) דקרא לכל מילי משמע
 והאי דלא נכסר מלמודא כבור כרישא: ב"ק א' וזכר יכיל אפי' יא דרך
 דוסן (א) פטר רחם. והשאל לא מני (א) תלמודא נכסר כבור למעוטי
 ויהי דהא כבור לכל דבר אלא דהוא קדמי אחר בעוילא לא נקט פטר
 רחם וממילא (א) (נמי) אימעני נמי יתה נקבה לפניו מפטר רחם:
 כרישא אחר כבור לדבר אחד הוי כבור. כלומר (א) [בכור] דקרא אפי'
 לדבר אחד משמע וקיסא דנכסר מלמודא כבור למעוטי יא אחר יכיל דוסן
 לא משמחמ דקרא נפקא קדמי (א) משמע כבור לדבר אחד אלא
 כבור כמקרא למא לי לנכסור פטר רחם וזכר מקדס ולישקון:
 דלי

רַחֵם דַּאכְתִּי הִי בְּכוֹר לִזְכָּרִים: תִּל־פֶּטֶר רַחֵם. דְּבַעֲיֵן נְמִי בְּכוֹר לִרְחֻמִּים: אִי פֶטֶר רַחֵם. הִינּוּ אֵלָא לִרְחֻמִּים: יִכּוֹל אִפִּי יֵצֵא אַחֵר יֵצֵא דִּפְּטָא וְנִבְהָ תִּל־בְּכוֹר. דְּהִינּוּ סָרְטָא (כָּלֵל) וְלִבְלִי מִלִּי

דורך דלא ביכרה שביח טפי צריכא:
מתני' יוצא דופן והבא אחריו רבי טרפן
אומר שניהם ירעו עד שיסתאבו ויאכלו
במזמון לבעלים רבי עקיבא אומר *שניהן
אינן בכור הראשון (ב) מפני שאינו פטר
רחם והשני מפני שקדמו אחר: גמ' במאי
קמיפלגי רבי טרפן מספקא ליה בכור
(א) לדבר אחד אי הוי בכור אי לא הוי בכור
ורבי עקיבא פשיטא ליה (ב) בכור לדבר אחד
לא הוי בכור: חנו רבנן מכלל הצריך לפרט
ומפטר הצריך לכלל כיצד יקדש לי כל
בכור יכול אפילו נקבה במשמע תלמוד
לומר זכר אי זכר יכול אפי' יצתה נקבה
לפניו תלמוד לומר פטר רחם אי פטר רחם
יכול אפילו יצא אחד יוצא דופן ת"ל בכור
א"ל רב שריבא אחבי רישא לא קנסים לה
תלמודא בכור אלמא בכור לדבר אחד הוי
בכור סיפא קנסים לה תלמודא בכור אלמא (ג)
בבכור לדבר אחד לא הוי בכור אמר ליה
לעולם בכור לדבר אחד לא הוי בכור ורישא
ה"ק אי זכר יכול אפי' יוצא (ג) דופן ת"ל פטר
רחם רבינא אמר לעולם בכור לדבר אחד הוי
בבכור וסיפא ה"ק אי סלקא דעתך יצא אחד
יוצא דופן קדוש בכור דכתב רחמנא למא לי
דאי

וסכסוה דבדר דק הנגלל צו
 וסכסוה פירשו יתכן לפי דע
 הו צבור אלס במקסגה דש
 דלבר אחד לא הו צבור ולא
 אפסר לפרש צבור אלס ו' לא
 הוה אחימי דלפי' יואל דופי
 דלה הו צבור להמיס דלפי
 כלל ותרווייהו פרט ותרווייהו
 הארץ לפרט ופרט קרין לש
 אחד דבכור משמע אפי' יואל
 משמע אפי' יואל אחר יואל
 הכא וצין בחולין (סס) הו
 בין הכי וצין הכי ואחיא פרט
 בין כפי עפר מה שזילע ופר
 שס כלל הארץ לפרט לא אכ
 אחרימי דררש סכס דרש פס
 עפר מלמטה ועפר מלמעלה
 ולא משום הפרט (סז) חושב
 ד"ב"ח דמכניצא בפרט וצין
 אחד דקתימא כספיא אפי' יואל
 מ'ל צבור דכפי' בקונטרס
 הארץ לכלל כיצד דמשמע ד
 מילתא לא נקטיה אלס מש
 צ"ה תלמודא בבור אלא כב
 רשם ואחד הו צבור הוה
 לפרט אחרי דרבי טרופין דמנ
 דופין יואל אחרי דלא ממע
 מסתבר דלא למעוטי יואל
 וולדות) בין לזכרים בין לנקב
 נקבה לפניו דלא אפי' יואל
 אחר דבכור אחד אלס

על הדרך

לעולם בכור לדבר אחד. דמוסור לדבר
 תרין הכי והכי קא

יפ.

עין משפט
גד מאזה

בז א מ"י פ"ב מהלכות
גבורות הל' ד' ופ"א
מהלכות גבורים הל' טז
טו"ש י"ד סימן שטו ע"ף
ב

לרבו ע"י בחוס' (דף ט)

[illegible]

דביו גרשום (המשך)

[illegible]

דופן דליכא למידק מנה הא
יצאה נקבה לפניו דרך דופן
דלא קא מיירי בנקבה כלל
(א) שי"מ דבכור לכל מילי
בעי כמו סיפא : רבינא אמר
מע לך דלכל מילי בעי בכור
אא לי :

א. חילי ציל ושפיר ייל דבכור לכל חילי גמי כמו סיפא:

הדרך עלך הלוקח עובר פרתו

לעולם בכור לדבר אחד, דמחוסר לדבר אחד בלבד הוי בכור כדדייקינן מש
הריץ הכי והכי קאמר אי ס"ד יצא אחר יוצא דופן זה

Tél.FR : 01.80.91.62.91 - Tél.ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com